

Sygn. akt I ACz 308/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Hanna Nowicka de Poraj

Sędziowie: SA Robert Jurga (spr.)

SA Sławomir Jamróg

sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w restrukturyzacji z siedzibą w W.

przy udziale Polskiej Agencji Rozwoju (...) w W.

o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wszczęciem postępowania

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 23 grudnia 2016 r., sygn. akt I Co 236/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Robert Jurga SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACz 308/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Nowym Sączu stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

W uzasadnieniu wskazał, że z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę wynika, że uczestnik postępowania Polska Agencja Rozwoju (...) w W. ma swoją siedzibę w okręgu właściwości rzeczowej i miejscowej Sądu Okręgowego w Warszawie. Ponadto jak wynika z zawartej pomiędzy stronami z § 16 ust 2 umowy o dofinansowanie nr (...), jeżeli strony nie dojdą do porozumienia, spory będą podane rozstrzygnięciu przez sąd powszechny, właściwości dla siedziby Instytucji Wdrażającej/ Instytucji Pośredniczącej II Stopnia. W świetle tego zapisu umownego strony zawarły umowę o właściwość sądu w rozumieniu art. 46 § 1 kpc. Z powyższego wynika, że sądem właściwym do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest Sąd Okręgowy w Warszawie. W toku postępowania zabezpieczającego przed wniesieniem pozwu, przepis art. 202 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc nie mają zastosowania – podobnie Sąd Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 20.10.2011 roku I ACz 908/11.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wnioskodawca zaskarżając je w całości oraz zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 202 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, pomimo że w przedmiotowej sprawie obowiązany nie zgłosił zarzutu niewłaściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, a tym samym Sąd ten nie miał kompetencji do wzięcia pod uwagę z urzędu niewłaściwości miejscowej Sądu i przekazania, na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie, a co miało wpływ na treść postanowienia, gdyż zastosowanie art. 202 k.p.c. prowadziłoby do kontynuowania postępowania w Sądzie Okręgowym w Nowym Sączu. Skarżący domagał się związku z tym uchylecia zaskarżonego postanowienia, kontynuowania postępowania przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oraz zasądzenia od obowiązanego na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia, skarżący podkreślił, że art. 202 k.p.c. powinien być zastosowany obligatoryjnie, więc przekazanie sprawy było niedopuszczalne.

W złożonej odpowiedzi na zażalenie obowiązano wniósł o jego oddalenie i zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 200 § 1 k.p.c. sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, przekazuje sprawę sądowi właściwemu. Z art. 734 k.p.c. do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji. W myśl art. 202 k.p.c. niewłaściwość sądu dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Sąd nie bada z urzędu tej niewłaściwości również przed doręczeniem pozwu. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, okoliczności, które uzasadniają odrzucenie pozwu, jak również niewłaściwy tryb postępowania, brak należytego umocowania pełnomocnika, brak zdolności procesowej pozwanego, brak w składzie jego organów lub niedziałanie jego przedstawiciela ustawowego sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że w postępowaniu zabezpieczającym w niniejszej sprawie, wszczętym wnioskiem strony o udzielenie zabezpieczenia jeszcze przed wniesieniem pozwu, art. 202 k.p.c. znajduje zastosowanie za pośrednictwem art. 13 § 2 k.p.c., a zatem odpowiednio, co oznacza, że w określonych przypadkach może on w ogóle nie być uwzględniony.

Należy zważyć, iż postępowanie zabezpieczające ma inny charakter niż postępowanie rozpoznawcze. Mimo że jego celem jest szybka i efektywna ochrona interesów uprawnionego, nie może jednak dochodzić w nim do sytuacji, gdy jedna ze stron będzie miała niejako arbitralne uprawnienia do kształtowania właściwości miejscowej. Obowiązany, nie mając bowiem wiedzy o toczącym się postępowaniu zabezpieczającym, nie ma możliwości podniesienia zarzutu niewłaściwości miejscowej. W przypadku wniesienia pozwu po uzyskaniu zabezpieczenia czas na zgłoszenie zarzutu niewłaściwości mógłby natomiast zostać nadmiernie wydłużony, a w okresie pomiędzy uzyskaniem przez uprawnionego zabezpieczenia a złożeniem pozwu (lub upadkiem zabezpieczenia) obowiązano znalazłby się w stanie zawieszenia, albowiem wiedząc o zabezpieczeniu, nie miałby możliwości obrony formalnej (np. podniesienia zarzutu niewłaściwości miejscowej), jak i merytorycznej, które to możliwości zaktualizują się, w świetle art. 202 k.p.c., dopiero po skutecznym doręczeniu mu pozwu.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy prawidłowo, powołując się na okoliczności sprawy oraz treść zawartej między stronami umowy o właściwość sądu w rozumieniu art. 46 § 1 k.p.c. przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

Na uwagę zasługuje przy tym, że skarżący ani w swoim wniosku ani w zażaleniu w żaden sposób nie uzasadniał właściwości Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, polemizując jedynie z przedstawionym przez ten Sąd stanowiskiem i przedstawiając własny pogląd w sprawie. Odwołał się on przy tym do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 listopada 2013 r. sygn. akt I ACz 2006/13, które odnosi się jednak do innego stanu faktycznego, albowiem w tamtej sprawie wchodziły w rachubę przepisy o właściwości przemiennej. Tymczasem w niniejszej sprawie skarżący z niewiadomych przyczyn wniósł wniosek o udzielenie zabezpieczenia jego roszczenia przeciwko Polskiej Agencji Rozwoju (...) w W. do Sądu Okręgowego w Nowym Sączu, a zatem miejsca znacznie oddalonego od Sądu właściwego do rozpoznania sprawy w I instancji, co nie może zostać zaaprobowane. Przepis kodeksu postępowania cywilnego dotyczące właściwości miejscowej nie mogą być zupełnie lekceważone i nie może w związku z tym dochodzić do sytuacji, w której jedna ze stron wskazuje jako właściwy dowolny wybrany przez siebie Sąd na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z pominięciem obowiązujących w tym zakresie zasad. Taka wykładnia wskazanych w uzasadnieniu postanowienia przepisów byłaby całkowicie sprzeczna z ich brzmieniem i celem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie przyjmując za podstawę art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie sąd w orzeczeniu kończącym niniejsze postępowanie z uwzględnieniem zasad rozstrzygania o kosztach postępowania zabezpieczającego.

SSA Robert Jurga SSA Hanna Nowicka de Poraj SSA Sławomir Jamróg